

TRYGGA SPÅR FÖR CHEFER

Om webbutbildningen Trygga Spår

Hot och våld är ett allvarligt arbetsmiljöproblem med många utmaningar. Du som chef behöver åtgärda risker och informera medarbetare för att skapa trygga arbetssituationer. Genom ett förebyggande arbete kan många hot- och våldssituationer undvikas. Ökad kunskap och medvetenhet är en viktig del av det förebyggande arbetet, därför har Prevent tagit fram den här webbutbildningen.

Vem är webbutbildningen till för?

Trygga Spår riktar sig till alla som jobbar inom spårbunden trafik, även dig som chef. Flera exempel kommer från spårtrafik och resenärmöten, men webbutbildningen riktar sig till alla i verksamheten. Du och dina medarbetare kan gå webbutbildningen i sin helhet och därefter diskutera tillsammans. Ni kan också gå utvalda delar.

Börja med att gå webbutbildningen

Du får i webbutbildningen användbar kunskap om att förebygga, hantera och följa upp situationer med hot och våld. Du får dessutom också koll på vad dina medarbetare har lärt sig, så att ni får en gemensam kunskapsgrund att bygga vidare på.

DIALOG OCH GRUPPÖVNINGAR?

Vilka är våra risker och hur förebygger vi dem?

Vi behöver prata om hot och våld. Ofta. Att bli medvetna om riskerna, dela erfarenheter, förbättra arbetsmiljön och påminna varandra är viktigt för att förebygga hot och våld. Kan du skapa möjligheter för medarbetare att prata i grupp? Det kan till exempel vara på arbetsplatsträffar eller i andrasammanhang.

Gruppövningar

Ta vidare det ni lärt er i webbutbildningen och diskutera hot och våld i grupp. Klicka för att ladda ner en PDF.

[Hur mycket får man tåla?](#)

[Vad betyder hot, våld och kränkning?](#)

[Vilka risker kan vi undvika?](#)

[Diskutera filmerna om hot och våld?](#)

Två teoretiska modeller för konflikthantering

Konflikttrappan och olika handlingsalternativ. Klicka för att ladda ner en PDF.

[Konflikttrappan](#)

[Handlingsalternativ](#)

ARBETSMILJÖARBETE

Vad behöver du ha koll på som chef?

Att förebygga risken för hot och våld är en del av arbetsmiljöarbetet. Som chef har du ansvar för att integrera området hot och våld i det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM), som en del av det organisatoriska och sociala arbetsmiljöarbetet (OSA). Driv arbetet för att skapa en tryggare arbetsplats tillsammans med skyddsombud och medarbetare. Att ni gemensamt går webbutbildningen Trygga Spår är ett sätt.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Det förebyggande arbetet ska ske systematiskt och i samverkan. Som chef ska du regelbundet undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna för ohälsa och olycksfall, både i den löpande verksamheten och vid förändringar. Riskbedömningar görs i samverkan med skyddsombud och anställda.

På prevent.se hittar du utbildningar och information om systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM.

Samtal med medarbetare

Som chef behöver du göra kontinuerliga avstämningar med dina medarbetare. Fånga tidigt upp förslag och risker. För att samtalen ska bli bra lönar det sig att vara väl förberedd. Avsätt tid för förberedelser, lyssna minst 70 procent av tiden, ge medarbetaren gott om tid att svara och dokumentera det som sägs.

Platser för samverkan

Var kan du ta upp frågor om hot och våld? Se över dina samverkansorgan och använd dem på bästa sätt. Det kan till exempel vara chefsgrupper, arbetsplatsträffar, skyddskommitté med mera. Driv arbetet för att skapa en tryggare arbetsplats tillsammans med skyddsombud och medarbetare. Att ni gemensamt går webbutbildningen Trygga Spår är ett sätt.

Rapporteringsystem

Kan du underlätta för medarbetare att rapportera händelser? Att få reda på vilka risker ni har är första steget i att kunna förebygga hot och våld i framtiden. Se därför över och utveckla era tillväga-gångssätt. Gör det så enkelt som möjligt för medarbetare att rapportera tillbud och olycksfall.

- Är det enkelt att rapportera tillbud och olyckor?
- Är det meningsfullt att rapportera tillbud och olyckor?
- Är det tydligt för medarbetare vad som händer efteråt?
- Pratar ni om varför det är viktigt att rapportera?

Kompetensutveckling

Se till att du har bra förutsättningar i ditt arbete. Genom kompetensutveckling kan du öka dina färdigheter så att du bättre kan hantera risker och öka säkerheten i dina medarbetares arbetsvardag. Relevant kompetensutveckling kan till exempel vara inom systematiskt arbetsmiljöarbete, krishantering och hot och våld.

Gå utbildningar vid behov och se till att du har möjlighet till kontinuerlig kompetensutveckling genom erfarenhetsutbyte med medarbetare och andra chefer.

FÖLJ UPP HÄNDELSER

Gör avstämningar och utred händelsen

Som chef behöver du följa upp händelser, stämma av hur medarbetare mår och se till att de får hjälp och stöd. Det behövs en plan för hur ni ska agera i en krissituation på arbetsplatsen. Krisplanen bör finnas med i verksamhetens rutiner och det är viktigt att krisplanen fungerar. Se till att den hålls uppdaterad och är välkänd bland medarbetare.

Alla reagerar olika i en kris

Det finns inget rätt eller fel sätt att reagera i en kris. En del personer vill bearbeta det de har varit med om flera gånger, andra tystnar och undviker andra människor. Det är vanligt att känna rädsla, ensamhet, ångest och trötthet. Känslorna kan växla snabbt. Personer som upplevt hot och våld kan ta psykisk skada och till exempel hamna i chocktillstånd. Var uppmärksam på hälsoproblem och destruktiva beteenden, som att söka tröst i alkohol och spel om pengar.

Individuella avstämningar

Ta reda på hur den som blivit utsatt mår och vilket behov av stöd medarbetaren har. För att samtalen ska bli bra lönar det sig att vara väl förberedd. Avsätt tillräckligt med tid, ställ öppna frågor, ge medarbetaren gott om tid att svara, lyssna aktivt utan att avbryta och erbjud fortsatt stöd. Dokumentera enligt era rutiner.

[Mer information om krisstöd](#)

Prata med arbetsgruppen

En dramatisk händelse på jobbet kan få stora konsekvenser för både den drabbade och omgivningen. Hot och våld kan väcka starka känslor och påverka hela arbetsgruppen. Därför är det viktigt att ha beredskap för att kunna hantera kriser på ett bra sätt och ge alla medarbetare möjlighet att prata om det som hänt och bearbeta sina känslor.

Utred händelsen

Arbetsgivare ska utifrån rapporter om inträffade händelser och från uppmärksammade risker vidta de åtgärder som behövs. Kan åtgärder göras omedelbart? Genomför de åtgärder som kan ske direkt och skriv in allt som inte åtgärdas direkt i en handlingsplan.

[Mer om systematiskt arbetsmiljöarbete](#)

Anmäl allvarliga olyckor, tillbud och arbetsskador

Allvarliga olyckor, allvarliga tillbud och arbetsskador ska anmälas till Arbetsmiljöverket och Försäkringskassan. Till exempel våld med personskada och vissa fall av psykisk skada, som chock- tillstånd orsakat av hot och våld eller påkörningar.

[Anmälan kan göras via e-tjänsten Anmäl arbetsskada](#)

Polisanmäl brott

Brott ska alltid polisanmälas. Även om den som utsatts är osäker på om ett brott har begåtts eller inte. Det är viktigt att anmäla händelsen så fort som möjligt så att polisen kan utreda vad som har hänt. Polisanmälan görs på telefon 114 14 eller på en polisstation.

Var lyhörd för hur en polisanmälan kan påverka medarbetare. En polisanmälan kan till exempel väcka en rädsla för repressalier och medarbetare kan behöva någon att prata med. I de fall som polisen har gjort en utredning och kommit fram till att det inte håller för ett åtal kan det vara väldigt psykiskt påfrestande för utsatta medarbetare.

Ta hand om dina medarbetare och var tydlig med att ett nedlagt åtal inte betyder att medarbetarens upplevelse inte tas på allvar. Visa din medarbetare tillit och förtroende, att du tar din medarbetarens upplevelse för sann.

Dokumentera

Alla händelser ska dokumenteras enligt era rutiner. Säkerställ att all personal kan rutinerna. Spara bevis och ta kontaktuppgifter till eventuella vittnen. Fotografera alltid skador och annat som skett till följd av händelsen. Ibland tar det ett tag att inse att en händelse ska polisanmälas. Då är det viktigt att ha sparade bevis och dokumentation på vad som skett.